

Primljen 10. 10. 2004.  
Prihvaćen 22. 11. 2004.

# PRIKAZ KONTRASTIVNOGA RJEČNIKA POLJSKIH, BOSANSKIH, HRVATSKIH I SRPSKIH GLAGOLA AUTORICE MARIE CICHOŃSKIE



Ivana Vidović-Bolt\*

Filozofski fakultet, Zagreb

**Maria Cichońska**

*Słownik konfrontatywny czasowników polskich, bośniackich, chorwackich i serbskich / Kontrastivni rječnik poljskih, bosanskih, hrvatskih i srpskih glagola,*  
Wydawnictwo Gnome, Katowice, 2004.

Nakon višegodišnje suše i već pomalo apatičnoga stanja u poljsko-hrvatskoj, kao i hrvatsko-poljskoj leksikografskoj produkciji, izlaskom prvega *Poljsko-hrvatskoga rječnika* autora Milana Moguša i Nede Pintarić (*Školska knjiga*, 2003) situacija se uvelike popravila. Svjedoči o tome i zadovoljstvo samoga izdavača, kao i podatak koji se može pročitati na internetskoj stranici Turističkoga ureda grada Zagreba o velikoj potražnji za rječnikom.

Iste je godine u Poljskoj objavljen i prvi dvojezični *Džepni hrvatsko-poljski i poljsko-hrvatski rječnik* s oko 35 000 natuknica (*Kieszonkowy słownik chorwacko-polski, polsko-chorwacki*). Ove su rječnike popratili i neki opsegom mnogo manji, ali i namjenom drugaciji rječnici uz vodiče za turiste. Ipak, uz spomenute rječnike tek se novi *Poredbeni rječnik poljskih, bosanskih, hrvatskih i srpskih glagola* Marije Cichońska može svrstati u skupinu nadasve nužnih didaktičkih rječnika, koji na određeni način popunjavaju prazninu u

ovojo dvojezičnoj leksikografiji i za kojim, bez preterivanja, podjednako vare svi koji se bilo kojim od ovih četiriju jezika služe kao stranim.

Prema autoričinim riječima osnovni je povod ovom leksikografskom radu olakšati praktičnu primjenu glagolâ u učenju jednoga od odabranih triju južnoslavenskih jezika kao stranoga, ali je nesumnjivo da se njime mogu koristiti i oni kojima je poljski strani, a ne materinski jezik.

Maria Cichońska je docentica na kroatistici Instituta za slavensku filologiju u Sosnowcu (Sveučilište u Katovicama). Rječnik je rezultat njezina dugogodišnjega rada u nastavi srpskoga, a kasnije uglavnom hrvatskoga jezika. Nekoliko je godina živjela u Sarajevu, gdje je radila kao lektorica poljskoga jezika, pa je svoje znanje svih triju slavenskih jezika primijenila u ovom rječniku. Istodobno je željela ukazati i na različitosti i sličnosti između odabranih južnoslavenskih jezika.

Osim najučestalijih glagola, u rječnik su uvršteni i oni koji se vrlo rijetko rabe

\* Ivana Vidović Bolt, Filozofski fakultet, Zagreb, e-mail: ividovic@ffzg.hr



pa se zbog različitih semantičkih nijansi pogrešno koriste. Pojedini od odabranih glagola pripadaju kolokvijalnom stilu, dok su neki isključivo regionalno obilježeni.

Leksikografska jedinica započinje s poljskim glagolom uz koji je navedena oznaka za kategoriju vida (*vimp.* za nesvršene glagole i *vp.* za svršene glagole). Koristi li se glagol i kao povratni i kao nepovratni, povratna zamjenica *się* stavljena je u zgrade. Značenje glagola predstavljeno je poljskim sinonimnim glagolom ili pak opisno ako ne postoji sinonimni glagol. Oznakom *iter.* obilježeni su učestali glagoli, a oznakom *jedn.* jednokratni. Uz glagole koji pripadaju isključivo ili pak najčešće kolokvijalnom stilu stoji oznaka *kol.*, a uz one koji su regionalno obilježeni – oznaka *reg.* Ako se glagol rabi uglavnom u književnom jeziku, stoji oznaka *ks.* Uz većinu glagola navedena je i rekacija.

Potom slijede poljski primjeri, rečenice s uvrštenim glagolima.

Na isti su način sastavljene i podnatuknice s bosanskim, hrvatskim i srpskim ekvivalentnim glagolima, uključujući rekцию. Srpski primjeri ispisani su cirilicom.

Ekvivalentni su glagoli u svakoj od podnatuknica navedeni abecednim redoslijedom, ali takvo načelo nažalost zbunjuje i lako može navesti korisnika rječnika na pogrešnu uporabu. Bilo bi svakako bolje da su ekvivalentni glagoli poredani ovisno o stupnju ekvivalencije ili pak učestalosti uporabe.

Nedvojbeno je da je svaki popis glagola trebao pregledati i izvorni govornik dotičnoga jezika jer bi to zasigurno doprinijelo kvaliteti ovoga nadasve nužnoga rječnika. Na taj bi se način

izbjegle pogreške kod primjera rečenica koje nisu napisane u duhu hrvatskoga standardnog jezika, npr. *Nedostatak forme nije mu dozvolio trčati kao i drugim takmičarima ili Brinula se time da je sin osuđen na godinu zatvora.*

U popisu uvrštenih glagola, navedenom na kraju rječnika, nalaze se i frazemi koje bi svakako trebalo izdvajiti jer je isključivo riječ o rječniku glagola. Iako autorica u uvodu navodi da su uključeni oni frazemi u kojima je glagol osnova frazeološke jedinice, ipak to ne čini dosljedno jer su obuhvaćeni i frazemi s imenicom kao nosećom sastavnicom (npr. *dignuti nos*).

U nekim je leksikografskim jedinicama primjećena isključivost, čime su hrvatski, odnosno srpski jezik neopravdano osiromašeni. Tako se iz rječnika može naučiti da je poljski glagol *skumplować się* ekvivalentan samo s hrvatskim glagolom *skompati se*, a izostavljeni su glagoli *sprijateljiti se, udružiti se*, koji su navedeni kao samo bosanski, odnosno srpski glagoli.

Unatoč određenim nedosljednostima koje su se mogle izbjegići, autoričin je trud posve neupitan, a sam rad budi nadu da će se u skoro vrijeme pojaviti sljedeća nova ukoričena kontrastivna leksikografska djela.